

Workshoprapport 3

Havets årti: Bæredygtig fiskeri og akvakultur (Temagruppe 7)

Torshavn 5.-7. maj 2026

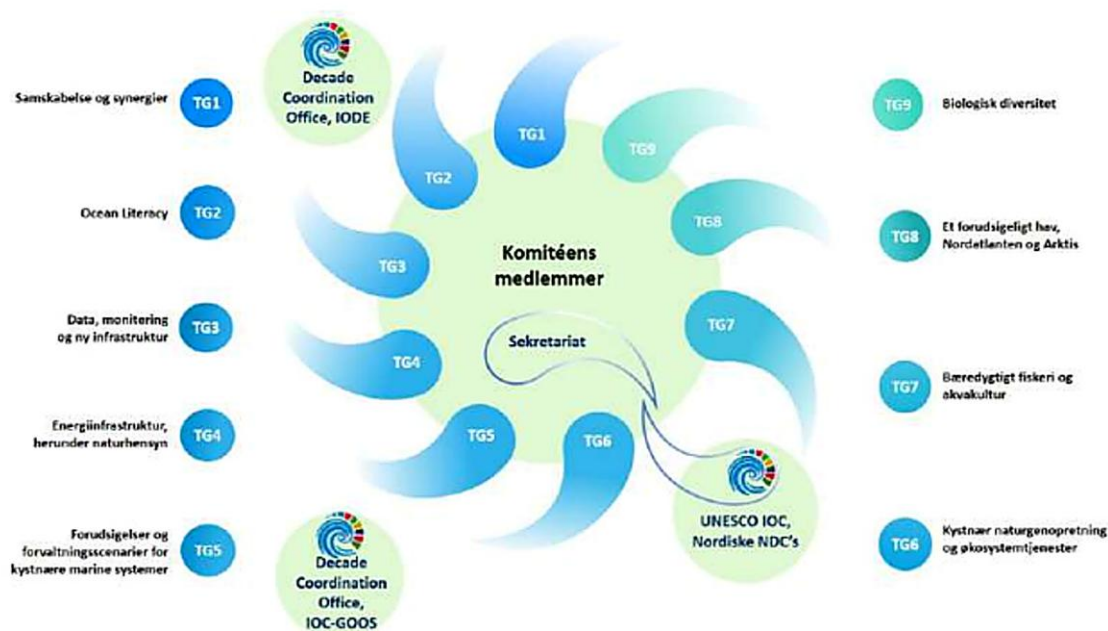
Indhold

BAGGRUND.....	3
WORKSHOP 3: TORSHAVN, FÆRØERNE.....	4
FORMÅL.....	4
OUTPUT.....	4
PROGRAM	5
RESULTATER.....	7
DE MEST CENTRALE FOKUSPUNKTER FOR FREMTIDENS FISKERI	7
SAMMENSPIL/AFHÆNGIGHEDER MELLEM FISKERI OG AKVAKULTUR.....	8
UDBYTTE AF WORKSHOPRÆKKEN I DANMARK, GRØNLAND OG FÆRØERNE	9
DELTAGERNES FORSLAG TIL DEN AFSLUTTENDE WORKSHOP	11
BILAG 1 DELTAGERLISTE	12

Baggrund

I februar 2023 blev der afholdt en konstituerende workshop for komiteen for havets årti (www.havetstiaar.dk) med deltagelse af centrale aktører fra Færøerne, Grønland og Danmark. Komiteen arbejder for at identificere, generere og aktivere viden, som skal bane vejen for bæredygtig benyttelse af vores fælles havområder og løse de relaterede samfundsudfordringer. Komiteen er etableret i lys af den globale Ocean Decade, 2021-2030 under opfordring af UNESCO-IOC. Komiteen er registreret i FN-systemet, og dets aktiviteter skal bidrage til og opfylde FN's bæredygtighedsmålsætninger med særligt fokus på SDG mål 14: 'Livet i havet' - Bevare og sikre bæredygtig brug af verdens have og deres ressourcer. Komite-arbejdet er ledet af DMI.

Komiteens arbejde understøttes af bredere involverende og åbne temagrupper (figur 1). Temagruppen om Bæredygtigt fiskeri og akvakultur (TG7) har som mål at etablere erfaringsudveksling og identificere videnshuller om bæredygtig udvikling af fiskeri og akvakulturproduktion i Danmark, Grønland og Færøerne. Gruppen arbejder desuden for, at FN's udfordringer og målsætninger, som formuleret i Havets Årti, adresseres og kommunikeres bredt.

Figur 1. Overblik over den dansk, grønlandske og færøske komiteen for havets årti inklusiv temagrupper.

I regi af temagruppe 7 Bæredygtigt fiskeri og akvakultur, er der etableret et netværksprojekt, som er støttet af **Nordisk Ministerråd gennem AG Fisk-gruppen** (<https://www.norden.org/da/information/om-arbejdsgruppen-fiskerisamarbejdet-ag-fisk>).

Projektet er planlagt som en række workshop med det formål at sikre erfaringsudveksling og identificere videnshuller om- og mulige løsninger for bæredygtig forvaltning og udvikling af fiskeri og akvakulturproduktion i Danmark, Grønland og Færøerne.

Nærværende rapport beskriver indhold og resultater af den tredje af fire planlagte workshops, hvor den første workshop blev afholdt i Danmark (Workshop rapport 1 - Havets årti: Bæredygtig fiskeri og akvakultur (Temagruppe 7) – Hirtshals, Danmark 1.-3. april 2025), den anden workshop blev afholdt i Nuuk, Grønland den 21.-23. oktober 2025 med primær fokus på fiskeri og forhold i Grønland og denne tredje workshop blev afholdt i Torshavn, Færøerne den 5.-7. maj 2026. Den sidste og afsluttende workshops vil blive afholdt i Hirtshals, Danmark og vil forventeligt også inkludere deltagere fra de øvrige nordiske lande.

Workshop 3: Torshavn, Færøerne

Temagruppen har på tidligere møder identificeret følgende udfordringer med ophæng i havets årti som gruppens omdrejningspunkt:

- Challenge 3: Sustainably feed the global population.
- Challenge 2: Protect and restore ecosystems and biodiversity.
- Challenge 4: Develop a sustainable and equitable ocean economy.

Formål

At identificere videnshuller og pege på mulige løsninger for bæredygtig udvikling og forvaltning af fiskeri og akvakultur i Danmark, Færøerne og Grønland.

Output

- Bedre forståelse af udfordringer og løsninger – i hver nation og på tværs.
- Beskrivelse af manglende viden.
- Forslag til projekter og løsninger.

Program

Tid	Titel	Ansvarlig
Tirsdag den 5. maj		
09:00 – 09:15	Velkomst og Kaffe	Anja Boye (DTU Aqua) og Solvá Eliassen (Havstovan)
09:15 – 10:30	Introduktion til workshop, program, bordrunde (inkl. deltagernes forventninger til workshoppen) og opsamling fra sidste workshop.	Anja Boye og Helle Torp Christensen (DTU Aqua)
10:30 – 10:45	PAUSE	
10:45 – 12:00	SÆTTER SCENEN FOR AKVAKULTUR OG FISKERI PÅ FÆRØERNE Havbrugsforvaltning Licens to operate (fiskeri og havbrug) Fiskeriforvaltning på Færøerne Spørgsmål og diskussion	Erna Lava Olsen (FIRUM) på vegne af Rúni Dam (Avrik) Erna Lava Olsen (FIRUM) Hans Ellefsen (Færøernes Universitet)
12:00 – 13:00	FROKOST	
13:00 – 14:30	Deltagerne får ordet Organisationerne giver et kort indlæg på ca. 5 minutter om det de mener er det mest centrale fokuspunkter, som opfølgning på workshoppen i Nuuk eller inden for bæredygtigt fiskeri og/eller akvakultur generelt.	Alle
14:30 – 15:00	PAUSE og transport til havnen	
15:00 – 16:30/17:00	Med katamaran ud til havbruget Gulin lige udenfor Torshavn (1-2 timer)	Johanna Lave Køtlum og Erna Lava Olsen (FIRUM)
18:00 eller 19:00	Fælles middag	
Onsdag den 6. maj		
09:00 – 09:15	Dagens program	Helle Torp Christensen (DTU Aqua)
09:15 – 10:45	AKVAKULTUR I FOKUS Miljøpåvirkning på havbunden af akvakultur Fiskevelværd Fremtidens foderproduktion Spørgsmål og diskussion	Birgitta Andreassen (FIRUM) Sandra Østerø (FIRUM) Hans Jákup Jacobsen (Havsbrún)
10:45 – 11:00	PAUSE	

11:00 – 12:30	Workshop del Opfølgning på initiativer der blev sat i gang i under workshoppen i Nuuk. - State of Affairs' rapport fra besøg i DK, GR og FO - Status og videre proces. Opsamling på ”deltagerne har ordet”	Helle Torp Christensen (DTU Aqua) Troels Hegland (AAU) AnnDorte Burmeister (GN) Helle Torp Christensen (DTU Aqua)
12:30 – 13:30	FROKOST	
13:30 – 14:45	INTERAKTIONER MELLEM AKVAKULTUR OG FISKERI/OVERGANG TIL FISKERIFOKUS Miljøforhold i farvandene omkring Færøerne Temperatur og strømforholdene rundt om Færøerne Det færøske fiskeri og reguleringen af det (fiskedage) Spørgsmål og diskussion	Hjalmer Hatún (Havstovan) Karin M. H. Larsen (Havstovan) Petur Steingrund, (Havstovan)
14:45 – 15:00	PAUSE	
15:00 – 17:00/17:30	Workshop fortsat	Helle Torp Christensen (DTU Aqua)
19:00 -	Fælles middag i Torshavn for dem der har lyst	
Torsdag den 7. maj		
09:00 – 10:00	Besøg på det pelagisk fartøj Norðborg AFLYST Erstattet af workshopdel	Rundvisning ved kaptajn Jón Rasmussen
10:00 – 10:30	PAUSE	
10:30 – 12:30	FISKERI I FOKUS Fokus på torskefiskeri og historiske perspektiver Data, teknologi og bestands-vurdering Bæredygtighed og økosystemfokus Internationale fiskeriaftaler og kontrol	Petur Steingrund (Havstovan) Helga Bára M. Vang (Havstovan) Helga Bára M. Vang (Havstovan) Hans Ellefsen (Færøernes Universitet)

12:30-13:30	FROKOST og fællesbillede	
13:30 - 15:15	Rundvisning på Havstovan	Solva Eliassen (Havstovan)
15:15 – 15:45	Workshopdel og Opsamling på workshoppens output	Helle Torp Christensen (DTU Aqua)
15:45 - 16:00	Afrunding inkl. næste og afsluttende workshop – hvor og hvordan (Danmark)	Anja Boye og Helle Torp Christensen, (DTU Aqua)
	TAK FOR DENNE GANG	

Resultater

Programmet var planlagt med henblik på at give deltagerne et godt indblik i færøsk akvakultur, fiskeri, forvaltning og forskning og de særlige forhold, der gør sig gældende i landet. Der indgik således både oplæg fra forvaltning, fiskerierhverv og forskere, kombineret med besøg på et opdrætsanlæg på havet ud for Torshavn, gåtur på havnen og rundvisning på Havstovan.

De mest centrale fokuspunkter for fremtidens fiskeri

På workshoppens første dag blev scenen for akvakultur og fiskeri på Færøerne sat med en række oplæg om akvakulturens og fiskeriets udvikling og forvaltning. Dernæst fulgte korte oplæg fra deltagerne omkring hvad de ser som de mest centrale fokuspunkter inden for bæredygtigt fiskeri og akvakultur. Alle input blev struktureret i forhold til overordnede emner. På den baggrund blev der identificeret nedenstående emner.

1. Samarbejde og erfaringsudveksling på tværs af lande

Der er et stort potentiale i at styrke samarbejde og vidensdeling mellem landene. Ved at sammenligne erfaringer kan man identificere, hvad der virker, og hvad der ikke gør. Dette kan danne grundlag for nye partnerskaber og fælles løsninger.

2. Bæredygtig og økosystembaseret forvaltning

Der er en tydelig bevægelse mod en mere holistisk og økosystembaseret tilgang. Balancen mellem økonomiske, sociale og biologiske hensyn er central. Samtidig efterspørges en skarpere definition af bæredygtighed med fokus på biologien.

3. Viden, data og transparens

Manglende viden om bestande og økosystemer skaber usikkerhed i rådgivningen. Der er behov for bedre adgang til data og større gennemsigtighed i beslutningsgrundlaget. Inddragelse af brugerviden og samarbejde med forskning er afgørende for bedre løsninger.

4. Klimaforandringer og usikkerhed om fremtiden

Klimaforandringer påvirker både det nuværende fiskeri og fremtidige muligheder. Ændrede vilkår og uforudsigelighed udfordrer planlægning og forvaltning. Der er behov for viden og fleksible løsninger, der kan håndtere denne usikkerhed.

5. Udvikling af erhvervet og ressourceudnyttelse

For at undgå afvikling af det kystnære fiskeri, skal det udvikles. Innovation, nye samarbejdsformer og bedre udnyttelse af ressourcer er centrale. Samtidig er der fokus på adgang til ressourcer og optimal organisering af erhvervet, samt brug for en

diskussion af hvor meget vi kan og skal fiske og producere og hvilke 'licens to operate' fiskeri og akvakultur skal agere under i fremtiden.

Sammenspil/afhængigheder mellem fiskeri og akvakultur

På workshoppens anden dag blev deltagerne bedt om at identificere og diskutere hvilke samspil og afhængigheder de ser mellem fiskeri og akvakultur. Diskussionerne havde baggrund i både deltagernes erfaringer fra deres respektive institutioner og organisationer samt de oplæg, der var præsenteret henholdsvis workshop dag 1 og 2.

Under præsentation af gruppernes diskussioner i plenum, kom følgende ni hovedtemaer frem:

1. Data

Indsamling, platforme, flere aktører til at bidrage til dataindsamling.

Udfordringer: der mangler standarder, midler til at løbe det i gang, databaser og datainfrastruktur, ejerskab, datakvalitet og kalibrering etc.

Det kræver tid og ressourcer at få ovenstående i gang selvom data allerede er indsamlet.

Diskussion om hvad data kan anvendes til på baggrund af kvalitet samt hvilke data der er relevant og til rådighed fx via licens.

Der er behov for at formål med dataindsamling og anvendelse konkretiseres og at der skabes samarbejder på helt specifikt niveau.

2. Foder

Mere cirkulær tankegang og fuld udnyttelse af ressourcen og større synergi mellem produkter fra hhv. akvakultur og fiskeri.

3. Forbrugerne og samfundet

Kan man tage for givet at forbrugerne ønsker at spise fisk? Der er behov for at forstå forbrugerdynamik på markedet på globalt plan.

Hvilken rolle skal akvakultur spille i forhold til at brødføde verdens befolkning?

Både akvakultur og fiskerierhvervet er meget afhængige af de politiske processer og retninger.

4. Dyrevelfærd

Samarbejder om standarder. Pt. stor forskel på hvor i processen et evt. dyrevelfærdskrav er aktuelt.

5. Miljø og økologiske konsekvenser

Hvordan påvirker produktionen i akvakultur fangsten af de vilde fisk? Der mangler viden om interaktioner mellem akvakulturproduktion og påvirkningen af vilde fiskebestande – både hvad angår levesteder, udbredelse, miljøpåvirkning mv.

6. Samarbejde

Hjælpe hinanden finansielt til fx bedre bestandsvurderinger – da begge parter er afhængige af vurderinger af høj kvalitet. Også selvom det kun er fiskeriet, der udøver fiskeriet direkte – så er akvakulturen afhængige af råstoffer.

Ideer til fond til finansiering af stock assessorer som ”frikøbes” eller dedikeres til bestandsarbejder for at sikre og forbedre kvaliteten af bestandsvurderinger i fremtiden.

Udbytte af workshoprækken i Danmark, Grønland og Færøerne

Som afslutning på workshoppen blev alle deltagere bedt om at notere i punktform 1) hvad de havde fået ud af at deltage i workshoprækken i Danmark, Grønland og Færøerne og 2) hvilke ønsker de har til indhold og aktiviteter ved den fjerde og afsluttende workshop.

Herunder er deltagernes udbytte af workshoprækken præsenteret gennem en række overordnede temaer:

1. Teknologi, data og forskningsprojekter

Dette tema handler om udvikling og anvendelse af teknologi og data i fiskeri og akvakultur. Der er særligt fokus på kamera- og AI-teknologi til monitorering og

bestandsvurdering, som understøtter mere præcise og bæredygtige beslutninger. Samtidig fremhæves betydningen af bedre udnyttelse og kobling af eksisterende data.

Deltagerne har opnået øget indsigt i forskningsmetoder og datadrevne tilgange, samt hvordan disse kan anvendes på tværs af discipliner. Temaet viser også, at teknologiske løsninger spiller en central rolle i fremtidens fiskeri og i arbejdet under FN's tiår for havet.

2. Netværk, relationer og samarbejde

Et centralt resultat af forløbet er etableringen af stærke netværk på tværs af sektorer og lande. Deltagerne fremhæver værdien af både nye kontakter og styrkede eksisterende relationer, som kan føre til konkrete samarbejder. Netværkene spænder over forskning, erhverv og myndigheder og fungerer som fundament for fremtidige projekter. Der er samtidig en erkendelse af, at netværk kræver løbende vedligeholdelse. Samspillet mellem faglige dialoger og personlige relationer har skabt tillid og åbnet døre for videre samarbejde, både i hvert land og mellem landene.

3. Viden, læring og faglig indsigt

Temaet dækker den omfattende læring og kompetenceudvikling, som deltagerne har oplevet. Der er opnået ny indsigt i både fiskeri, akvakultur og bæredygtighed – fra biologiske forhold til regulering og samfundsmæssige perspektiver. Læringen er både teoretisk og praktisk, understøttet af direkte erfaringer og dialoger. Deltagerne fremhæver især værdien af tværfaglig forståelse, hvor natur- og samfundsvidenskab mødes. Samlet set har forløbet styrket deres faglige fundament og givet inspiration til videre arbejde.

4. Forvaltning, regulering og samfundsperspektiver

Dette tema fokuserer på de institutionelle og samfundsmæssige rammer for fiskeri og akvakultur. Deltagerne har fået indsigt i forskelle i regulering, politiske prioriteringer og offentlig opinion i de tre lande. Samtidig har de fået en bedre forståelse for, hvordan kultur, historie og lokale forhold påvirker erhvervet (fiskeri og akvakultur). Diskussioner om certificering, dyrevelfærd og miljøkrav viser kompleksiteten i moderne fiskeri- og akvakulturforvaltning. Temaet peger også på, at legitimitet ("license to operate") er afgørende for sektorens fremtid.

5. Tværgående samarbejde og fælles løsninger

Dette tema samler de tværgående resultater omkring samarbejde og fælles problemløsning. Workshopforløbet har skabt en platform for dialog og samarbejde mellem sektorer og lande, hvilket har ført til konkrete projektidéer og igangsatte initiativer. Deltagerne fremhæver betydningen af fælles forståelse og respekt som forudsætning for løsninger. Workshoprækken og dialogerne har vist, at komplekse

udfordringer bedst håndteres i fællesskab. Temaet understreger potentialet i tværfaglige og tværnationale samarbejder.

Deltagernes forslag til den afsluttende workshop

Med henblik på at udbrede resultaterne af workshoprækken i Danmark, Grønland og Færøerne og hvordan vi inden for temagruppen om bæredygtigt fiskeri og akvakultur i regi af den nationale komite for havets årti, skal der afholdes en afsluttende workshop med deltagelse af de øvrige nordiske lande. Workshopdeltagerne blev i den forbindelse bedt om at liste deres ønsker til indhold og rammer for den afsluttende workshop. Det har resulteret i nedenstående forslag og ideer, som vil blive taget med videre i planlægningen af den afsluttende workshop.

- Overordnet mål: hvordan kommer vi fra læring og viden til handling og ændringer – så vi kan levere på ocean decade udfordringerne?
- Afsætte en halv dag til at diskutere workshoprapporterne fra de tre workshops i Danmark, Grønland og Færøerne.
- Specielle emner som er fælles for alle præsenteres på en template, så det kan sammenlignes.
- Præsentationer, hvor samarbejde både har lykkedes og ikke lykkedes.
- Afsøge hvordan DMI, som sekretariat for Den danske, grønlandske og færøske komité for FN's Tiår for havet, kan og skal indgå i workshoppen.
- Bevare deltagerkredsen inden for dem der har deltaget i en eller flere af de tre workshops plus repræsentanter fra de øvrige nordiske lande.
- To dags program foreslås til den afsluttende workshop.
- Bedre med konference frem for workshop set up.
- Emner til oplæg: fokus på og kommunikation til forbrugerne om at samarbejde og samspil mellem fiskeri og akvakultur vil optimere bæredygtig udnyttelse af ressourcerne.
- Give en opsummering af de foregående workshops i Hirtshals, Nuuk og Torshavn.
- Key note speakers inden for akvakultur, bestandsregulering, bæredygtighed, fiskevelfærd, fiskeriregulering i DK, FO og GL.
- Et tema-inddelt arrangement ud fra de tre ocean decade challenges, som temagruppe 7 har i fokus.
- Fokus på at slutproduktet af de tre workshops belyser ligheder og forskelle mellem de tre lande.

Bilag 1 Deltagerliste

Navn	Organisation
Troels Hegland	Aalborg Universitet
Henrik Lund	Danmarks Fiskeriforening PO
Marc Eskelund	Foreningen for Skånsomt Fiskeri PO
Lise Laustsen	Danmarks Pelagiske PO
Helle Torp Christensen	DTU Aqua
Anja Boye	DTU Aqua
Per Bovbjerg	DTU Aqua
Anne Johanne Tang	DTU Aqua
AnnDorte Burmeister	Grønlands Naturinstitut
Niels Bøknes	Royal Greenland
Kristina Guldbæk	Sustainable Fisheries Greenland
Julie Katzke Simonsen	Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug
Erna Lava Olsen	FIRUM
Johanna Lava Køtlum	FIRUM
Sandra Ljósá Østerø	FIRUM
Gunnvør á Norði	FIRUM
Annika Sølvará	Forskningsrådet
Lise Helen Ofstad	Havstovan
Sólvá Eliassen	Havstovan
Rúni Weihe	Havsbrun
Hans Jakup Jacobsen	Havsbrun
Urd G. Bak	Ocean Rainforest
Símun Grønadal	Udenrigs- og Fiskeriministeriet
Ragnfríð Nord Anthoniusen	Industri- og Handelsministeriet
Ulla Svarrer Wang	Fiskeri, industri og handelsministeriet